

۷ گروه سهمیه آزمون سراسری حاضر با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی چه تغییری خواهد کرد؟

ابهام در رگولاتوری عدالت کنکور

زهرا رمضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

سهمیه‌های کنکور را باید جزء موضوعات داغ آموزش عالی دانست. موضوعی که در برخی از برهه‌ها با حاشیه‌های سیاسی هم همراه شده و منتقدان به تداوم وجود برخی از سهمیه‌ها تاخته‌اند. پرننگ بودن این مساله در فضای پذیرش دانشجوی به حدی است که هر چند سال یک‌بار مباحث جدی پیرامون سهمیه‌ها در کشور مطرح می‌شود و تا حدی هم فضای اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این بار نیز با ابلاغ ماده واحده «الزام بازنگری و اصلاح سهمیه‌های سنجش و پذیرش دانشجو به تفکیک استانی» در ۳ مهرماه بار دیگر بر سر زبان‌ها افتاد. مصوبه‌ای که در ۲۰ شهریورماه از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و براساس آن وزارت علوم مسئول ایجاد تغییرات اساسی در این حوزه شد. اتفاقی که در صورت تحقق می‌تواند شکل و شمایل جدید به این حوزه بدهد. هرچند باید منتظر ماند و دید تصمیم جدید این شورا برای پذیرش دانشجویان براساس سهمیه‌های مختلف چه دستاوردی را به همراه خواهد داشت اما همین اتفاق را هم می‌توان به فال نیک گرفت.

کدام ارگان‌ها

مجوز ایجاد سهمیه در کنکور را دارند؟

سهمیه‌های مختلفی از سال ۱۳۶۲ تاکنون برای پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و سایر موسسات آموزش عالی کشور وضع شده است. بیش از ۳۰ صوبه درخصوص سهمیه‌های ورود به دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزش عالی کشور از طرف مراجع مختلف صادر شده است. بسیاری از مصوبات درخصوص سهمیه‌ها اصلاح یا تفسیر مصوبات قبلی بوده است و مبنای عمل فعلی سازمان سنجش آموزش کشور مصوبات نهایی درخصوص سهمیه‌هاست. در این میان برخی از نهادها مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی مجلس، کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور سراسری، شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی، شورای هدایت استعدادها و درخشان در وزارت بهداشت جزء دستگاه‌هایی هستند که چنین امکانی را از حیث قانونی در اختیار دارند.

سال ۴۸؛ اولین حرکت کشور

به سمت ایجاد سهمیه‌های کنکور

اعمال سهمیه در پذیرش داوطلبان عمری به قدمت خود کنکور دارد. هرچند شاید در آن زمان از عنوان سهمیه استفاده نمی‌شد، اما با مدنظر قرار دادن این مساله که در سال ۱۳۲۸، دانشگاه‌های خارج از پایتخت حدوداً نیمی از ظرفیت دانشجویی خود را از بین داوطلبان محلی انتخاب می‌کردند، می‌توان دریافت که در حوزه اجرا دانشگاه‌ها برای پر کردن صندلی کلاس‌های خود باید با قواعد خاصی پیش می‌رفتند، یعنی عملاً در کنار داوطلبان غیربومی نیمی از ظرفیت دانشگاه‌های استانی به داوطلبان بومی اختصاص پیدا می‌کرد. نکته دیگر اینکه تا پیش از انقلاب جز این مدل ملاک‌گذاری برای پذیرش عملاً سهمیه دیگری وجود نداشت که طبیعتاً دلیل آن را هم باید فضای آن برهه کشور و همچنین تعداد کم متقاضیان ورود به دانشگاه دانست.

۷ گروه سهمیه که رسیدن به دانشگاه‌ها را تسهیل می‌کنند

اگر بخواهیم نگاهی به وضعیت شکل‌گیری سهمیه در بعد از انقلاب داشته باشیم باید عنوان کرد در سال ۱۳۶۱، نظام آموزش عالی داوطلبان را به سه گروه کلی داوطلبان آزاد، منطقه‌ای و نهادهای تقسیم‌بندی کرد تا از این طریق داوطلبانی که دیپلم خود را از استان‌هایی غیر از تهران یا شهرهای تبریز، ارومیه، رشت، ساری، مشهد، کرمان، زنجان، سمنان، یزد، اراک، اصفهان، کرمانشاه، همدان و شیراز گرفته‌اند جزء داوطلبان منطقه‌ای محسوب شوند. البته این مدل سهمیه‌بندی در نهایت سال ۱۳۶۳ به روزه و کشور به پنج منطقه کلی تقسیم‌بندی شد؛ روندی که در سال ۱۳۶۸ با یک ویرایش به سه منطقه تقییل پیدا کرد که تا امروز هم وقتی اسم سهمیه مناطق به میان می‌آید افراد به یاد سه منطقه ۲، ۱ و ۳ خواهند افتاد. دوران دفاع مقدس هم تأثیر خود را در فضای آموزش عالی گذاشت، به طوری که سهمیه‌های ایتاگران و خانواده شهدا هم اضافه شد تا از این طریق فرزندان و خانواده‌های شهدا و ایتاگران بتوانند از این ظرفیت استفاده کنند. یک سال بعد از جنگ نیز با مطرح شدن بحث «گزینه بومی» سهمیه بومی‌گزینی شکل جدی به خود گرفت. سهمیه‌ای که هدف از آن کم کردن مشکلات دانشجویان غیربومی از جمله اقامت و معیشت‌شان بود. درحقیقت از این طریق قرار بود چنین سهمیه‌ای به کاهش مهاجرت درون کشوری دانشجویان کمک کند؛ چراکه براساس آن تلاش می‌شد تا داوطلبان در شهرهای استان محل زندگی خود یا

استان‌های همجوار که از حیث فرهنگی و اجتماعی نیز همخوانی دارند، پذیرش شوند. گزینه بومی در رشته‌های مختلف به چهار دسته استان، ناحیه‌ای، قطبی و در نهایت کشوری انجام می‌شد؛ البته بخش آخر مربوط به رشته‌هایی بود که به‌صورت محدود در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه می‌شد. در همان بحیوچه ایام جنگ و در سال ۱۳۶۶، سهمیه ۵۰۰ نفری استان‌های محروم به تصویب رسید تا از این طریق مشکل تأمین نیروی انسانی متخصص در استان‌های ایلام، بوشهر، چهارمحال‌وبختیاری، سیستان‌وبلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه‌وبوییر احمد، لرستان و هرمزگان در رشته‌های مورد نیاز از طریق اعلام استانداری‌های این استان‌ها به داوطلبان آنها اختصاص پیدا کند. این روند سال ۱۳۷۲ تغییر کرد و با تصویب سهمیه ۴۰ درصد ظرفیت مناطق محروم، تا ۴۰ درصد از ظرفیت هر یک از کد رشته‌های ناحیه‌ای، قطبی و کشوری دوره روزانه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی واقع در استان‌های محروم ایلام، بوشهر، چهارمحال‌وبختیاری، سیستان‌وبلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه‌وبوییراحمد، لرستان و هرمزگان به داوطلب بومی این استان‌ها تخصیص پیدا می‌کرد.

ماجرای دهه ۹۰ و سهمیه‌های جدید

هیات علمی‌ها هم دارای سهمیه خاص به خود هستند. هرچند جامعه آماری این سهمیه برخلاف دیگر سهمیه‌ها زیاد نیست و عمر بالایی هم ندارد؛ چراکه در سال ۱۳۹۲ با تصویب آن دانشجویان می‌توانستند به دانشگاه محل خدمت پدر یا مادر خود که به‌عنوان هیات علمی در مراکز آموزشی مشغول به کار هست انتقالی بگیرند. شاید در اینجا چنین سهمیه‌ای چندان اهمیت نداشته باشد اما با توجه به اینکه برخی از دانشگاه‌ها صاحب‌نام هستند و رسیدن به آنها نیازمند کسب رتبه بالا در کنکور است، اعمال چنین سهمیه‌ای عملاً این ظرفیت را ایجاد می‌کرد که دانشجو بتواند از یک دانشگاه معمولی به دانشگاه‌های مطرح کشور برسد. البته این‌طور نیست که همه سهمیه‌ها به دانشجویان دانشگاه‌های وزارت علوم اختصاص پیدا کند بلکه باب تصویب سهمیه بهیاران در سال ۱۳۹۹ و سهمیه ۳۰ درصد رشته‌های پزشکی عمومی در سال ۱۳۹۲ شرایط برای دانشجویان وزارت بهداشتی هم دستخوش تغییر قرار گرفت. به طوری که در سهمیه ۳۰ درصد باید در روند پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی ۳۰ درصد ظرفیت رشته‌های مقاطع دکتری عمومی شامل پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی از طریق جذب دانشجوی بومی با اولویت مناطق محروم و متناسب با نیاز استان‌ها پذیرش شود. در سهمیه بهیاران نیز پنج درصد ظرفیت رشته پرستاری هر دانشگاه به این حوزه اختصاص پیدا می‌کرد، سهمیه‌ای که با هدف ایجاد انگیزه برای جامعه بهیاران مصوب شده بود. واقعیت آن است که تلاش شد تا در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ با توسعه آموزش عالی (افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو) و تسهیل زمینه پذیرش

داوطلبان در آموزش عالی کشور، حساسیت‌ها و رقابت‌ها در کنکور سراسری کاهش یابد اما افزایش شدید رقابت و مهاجرت داوطلبان به‌گروه آزمایش علوم تجربی برای قبولی و تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی باعث شده رقابت و حساسیت کنکور سراسری به‌قوت خود باقی بماند. در همین راستا، سهم این دسته از داوطلبان در کنکور سراسری سال ۱۳۹۷ به ۶۳ درصد و در سال ۱۳۹۸ به حدود ۵۷ درصد رسید و مابقی داوطلبان در چهار گروه دیگر ثبت‌نام کرده بودند. در سال‌های بعد هرچند سهم داوطلبان علوم تجربی کمتر شد و به حدود ۴۳ درصد در سال ۱۴۰۳ رسید اما همچنان داوطلبان این گروه آزمایشی غالب هستند. به‌هرحال، به‌همین نسبت حساسیت‌های جامعه و داوطلبان نسبت به رشته‌های علوم پزشکی و سهمیه‌های تأثیرگذار بر آن بیشتر و شدیدتر است.

از حیث میزان اختصاص ظرفیت برخی از سهمیه‌ها جزئی و مازاد بر ظرفیت و برخی دیگر عمده و درون ظرفیت اصلی دانشگاه‌ها هستند. به‌لحاظ دامنه شمولیت داوطلبان برخی سهمیه‌ها عام هستند (مانند سهمیه مناطق) که همه داوطلبان کشوری را شامل می‌شوند و برخی دیگر معطوف به قشری محدود هستند (مانند سهمیه ایتاگران و مناطق محروم). مهم‌ترین و عمده‌ترین سهمیه‌های موجود از منظر گستردگی و تأثیرگذاری بر قبولی داوطلبان شامل سهمیه مناطق سه‌گانه، سهمیه ایتاگران و مناطق محروم است. با این حال بومی‌گزینی به‌عنوان نوعی روش پذیرش و نه سهمیه نیز سهم بسزایی در نحوه توزیع و پذیرش داوطلبان در رشته محل‌های مختلف ایفا می‌کند.

هرچند پیش‌تر به معرفی سهمیه‌های مختلف پرداخته بودیم اما در مجموع سهمیه‌ها را می‌توان به اشکال مختلف دسته‌بندی کرد. در یک نوع دسته‌بندی می‌توان سهمیه‌ها را بر حسب موضوع و گروه‌های هدف تقسیم‌بندی کرد. براین اساس سهمیه‌ها شامل سهمیه‌های مناطق و نواحی محروم، سهمیه ایتاگران، سهمیه مناطق و بخش‌های آسیب‌دیده از حوادث طبیعی، سهمیه نخبگان علمی، فرهنگی و ورزشی و متفرقه است. در دسته‌بندی دیگری از منظر حجم پذیرش، سهمیه‌ها به دو دسته عمده و جزئی تقسیم‌بندی می‌شوند. سهمیه‌هایی عمده هستند که بخش قابل‌توجهی از ظرفیت ورود به دانشگاه‌های کشور را به خود اختصاص داده‌اند. این سهمیه‌ها ممکن است محدودیت زمانی داشته باشند یا اینکه دائم وضع شده باشند. همچنین می‌توان از منظر جامعیت یا محدودیت گروه‌های هدف سهمیه‌ها را به سهمیه‌های عمومی یا خاص تقسیم‌بندی کرد. سهمیه‌های عمومی مانند بومی‌گزینی (البته بومی‌گزینی یک روش پذیرش است که عملاً همانند سهمیه تأثیرگذار است) و سهمیه مناطق است. سهمیه‌ها خاص متعلق به افراد، گروه‌ها یا مناطق خاص مانند مناطق محروم هستند و سایر مناطق یا شهرهای کشور مشمول آنها نمی‌شوند. معمولاً در هر مصوبه در این زمینه یا آیین‌نامه مربوطه مناطق محروم مشخص شده است.

کدام سهمیه

به عدالت نزدیک‌تر است؟

با وجود اینکه برخی از این سهمیه‌ها حواشی زیادی را در نظام آموزش عالی ایجاد کرده اما شاید بتوان عنوان کرد سهمیه مناطق با توجه به مدل پذیرش دانشجو در آن توانسته تا حدی به عدالت باشد؛ چراکه براساس گزارش منتشرشده از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس، سهمیه‌بندی مناطق توانسته تا حدودی دسترسی خانوارهای کم‌درآمد کشور را به صندلی‌های برتر دانشگاه‌ها بهبود ببخشد تا جایی که درصد بالاتری از دهک‌های پایین درآمدی در رتبه‌های برتر در سهمیه منطقه ۳ در مقایسه با منطقه یک وجود دارد. همچنین براساس مقاله «ارزشیابی خط مشی نحوه پذیرش دانشجو در ایران از منظر عدالت» که از سوی امین قنبری، طیبه عباسی و مجتبی امیری در سال ۱۳۹۹ نوشته شده نگاه کلی دانشجویان این است که اختصاص سهمیه یا امتیاز به برخی گروه‌های اجتماعی کمتر از حد متوسط باعث عدالت می‌شود اما همین قشر معتقد است که قوانین نحوه پذیرش دانشجو توجه زیادی به مساله امکانات و محرومیت‌های مناطق نکرده و به همین دلیل می‌توان گفت صرف اختصاص سهمیه مناطق نمی‌توان انتظار داشت که مشکلات داوطلبان این استان‌ها برطرف شود و حتی در عادلانه‌ترین سهمیه هم باید تغییرات جدی صورت بگیرد. از طرف دیگر نمی‌توان این مساله را هم نادیده گرفت که شاید دیگر زمان استفاده از برخی سهمیه‌ها با توجه به شرایط امروز کشور تمام شده باشد و به همین دلیل باید عنوان کرد برخی از سهمیه‌ها هم عملاً آموزش عالی را از رسیدن به عدالت دور کرده‌اند.

وقتی متولیان امر نمی‌دانند

منظور رئیس جمهور چیست!

واقعیت این است که مشخص نیست براساس ماده واحده «الزام بازنگری و اصلاح سهمیه‌های سنجش و پذیرش دانشجو به تفکیک استانی» که ذیل آن وزارت علوم موظف شده حداکثر تا سه ماه آینده با همکاری ارگان‌های مختلف از سازمان ملی سنجش گرفته تا وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد و کمیسیون آموزش و بازنگری تمامی سهمیه‌ها بپردازد، قرار است چه مدلی را در بازنگری پیاده‌سازی کند؟ تا جایی که حتی پیگیری‌های «فرهیختگان» از مسئولان شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم هم به نتیجه مشخصی نرسید. این مساله نشان می‌دهد عملاً منظور از تفکیک استانی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و طبیعتاً نداشتن چهارچوب ذهنی مشخصی آن هم با در نظر گرفتن زمان سه‌ماهه تعیین‌شده برای این مساله می‌تواند در مدل بازنگری اثر داشته باشد یا در بهترین حالت زمان اجرای این مصوبه را با تأخیر جدی همراه کند. آنچه در این میان مهم است اینکه اجرای چنین تصمیمی اگر دردهای سهمیه‌های کنکور را بیشتر نکرد و با توجه به وضعیت مبهمی که دارد به ضد خود تبدیل نشود، می‌تواند امیدها را برای سروسامان به این حوزه بیشتر کند.

موضوع و گروه هدف	عنوان سهمیه	سال تصویب	مرجع تصویب
ایتاگران و جانبازان	ماده (۷۰) «قانون جامع خدمات‌رسانی به ایتاگران»	۱۳۹۱	مجلس شورای اسلامی
	ماده (۴۰) «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)»	۱۳۹۳	مجلس شورای اسلامی
	ماده (۹۰) قانون برنامه ششم توسعه	۱۳۹۵	مجلس شورای اسلامی
نواحی و مناطق محروم	طرح گزینش ۵۰۰ تن از داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی از مناطق محروم کشور	۱۳۶۶	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	سهمیه ۴۰ درصد ظرفیت مناطق محروم	۱۳۷۲	کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور سراسری
	سهمیه داوطلبان شهرستان‌های نه‌بندان و سربیشه	۱۳۸۴	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	سهمیه داوطلبان شهرستان اَبوموسی	۱۳۸۷	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	سهمیه داوطلبان شهرستان‌های جنوب استان کرمان (جیرفت، اصفه‌آباد، کهنوچ، رودبار، قلعه گنج و منوجان)	۱۳۸۸	کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور سراسری (این کمیته در سازمان سنجش آموزش کشور قرار داشته است)
حوادث طبیعی	سهمیه داوطلبان شهرستان بشارگرد و بخش سندرک استان هرمزگان	۱۳۹۱	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	قانون اصلاح بند «۳» ماده واحده قانون برقراری عدالت آموزشی در پذیرش دانشجویان در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی	۱۳۹۲	مجلس شورای اسلامی
	سهمیه داوطلبان شهرستان‌های زاهدان و ایرانشهر	۱۳۹۲	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	اختصاص سهمیه به داوطلبان مناطق زلزله‌زده استان آذربایجان شرقی (شهرستان‌های اهر، وزقان و هریس و خاراوانا)	۱۳۹۱	شورای عالی انقلاب فرهنگی
نخبگان علمی و ورزشی	سهمیه داوطلبان مناطق زلزله‌زده	۱۳۹۲	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	تکمیل و تعمیم شمول ماده واحده اختصاص سهمیه به داوطلبان آزمون سراسری در مناطق زلزله‌زده کشور	۱۳۹۸	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	بومی‌گزینی	۱۳۶۹	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	سهمیه مناطق	۱۳۶۹	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	پذیرش قهرمانان ورزشی	۱۳۶۵	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	پذیرش حافظان و قاریان قرآن	۱۳۶۸ و ۱۳۹۳	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	برگزیدگان المپیادهای علمی و جشنواره‌های دانش‌آموزی	۱۳۸۲	شورای هدایت استعدادها و درخشان در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
متفرقه	سهمیه دانش‌آموزان المپیادی	۱۳۸۳	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	سهمیه بهیاران	۱۳۸۷	شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی
	سهمیه ۱۰ درصد برای دیپلمه‌های هنرستان‌های کشاورزی در رشته‌های کشاورزی	۱۳۸۶	کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور سراسری
	اختصاص سهمیه منطقه ۳ برای داوطلبان خارج از کشور	۱۳۷۷	کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور سراسری

نیمکت خبر

هزار میلیارد تومان حق التدریس اعضای هیات علمی پرداخت شد

علی خطیبی، معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم گفت: با بهره‌مندی از ظرفیت قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور، برای نخستین‌بار بخش عمده‌ای از مطالبات معوق حق التدریس اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی پرداخت شد. با اظهار داشت: با پیگیری‌های مستمر این وزارت، سازمان برنامه‌ریزی بودجه کشور نسبت به تخصیص مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد تومان برای پرداخت بخش عمده‌ای از مطالبات حق التدریس اعضای هیات علمی و مدرسان مدعو دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی اقدام کرد و اعتبار تخصیص یافته امروز به حساب آنان واریز شد. معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم تصریح کرد: «برای اولین بار در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور، اعتباری تحت عنوان پرداخت موقوفات علمی هیات علمی دانشگاه‌ها با اولویت حق التدریس با بالغ بر هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود که با پیگیری‌های صورت‌گرفته، تخصیص کامل این اعتبار صورت پذیرفت.»

برداشتن سقف وام‌های ودیعه مسکن و ازدواج دانشجویان علوم پزشکی

حمید رئیسی، معاون تسهیلات صندوق رفاه وزارت بهداشت در گفت‌وگو با مهر از ابلاغ اعتبارات در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به دانشگاه و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی خبر داد و اظهار کرد: «اعضای در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به دانشگاه و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ابلاغ شده و این تسهیلات دانشجویی شامل وام‌های متعددی است. وی افزود: «این تسهیلات شامل وام‌های «تحصیلی»، «وام تحصیلی و ضروری دانشجویان ممتاز و نمونه»، «ودیعه مسکن»، «وام ضروری»، «وام حج و عتیبات عالیات»، «وام دانشجویان ممتاز و نمونه»، «وام ازدواج»، «وام تولد فرزند» و «وام شهری» می‌شود. معاون تسهیلات صندوق رفاه وزارت بهداشت تأکید کرد: «از نکات مهم ابلاغ اعتبار در سال جاری می‌توان به اعلام عدم سقف در تعداد مقاضی برای وام‌های ودیعه مسکن، ازدواج، تولد فرزند با توجه به تکلیف قانون جوانی جمعیت اشاره کرد.»

دانشگاه‌ها برای استقرار نخبگان ظرفیت ندارند!

محمدرضا مخبر دزفولی در هشتمین نشست مرجعیت علمی در فرهنگستان علوم گفت: «مرجعیت علمی تک‌عاملی نیست، نمی‌توان به مرجعیت دست پیدا کرد و مدعی تمدن شد اما این مرجعیت هویت نداشته باشد، مرجعیت غرب نیز نشانه‌های هویتی خاص خود را دارد. بسیاری از متفکران در مرجعیت غرب اثرگذار بودند، نمی‌توان بدون نگاه معرفت‌شناسانه به مرجعیت دست پیدا کرد.» وی ادامه داد: «باید مطالعات تطبیقی جامع انجام شود تا دریابیم که اتفاقات تاریخی علمی در ایران و جهان تحت‌تأثیر چه عواملی در کشور صورت گرفته است.» رئیس فرهنگستان علوم با اشاره به پیام انقلاب گفت: «دین‌باستایی علمی باید به صورت روان با جامعه جهانی صحبت کند و این به معنای استحاله شدن نیست باید از گفتمان مان استفاده کرده و این پیام را به مردم جهان منتقل کنیم.» رئیس فرهنگستان علوم با بیان اینکه توجه به علوم انسانی برای دستیابی به مرجعیت علمی ضرورت دارد، بیان کرد: «آمارها و بررسی‌های جهانی نشان می‌دهد ایرانیان سومین کشور دارای استعدادهای برتر در جهانند، از طرفی دیگر دانشگاه‌ها برای جاگیری و استقرار نخبگان ظرفیت ندارند.»

